

1. Suomalais-ugrialaisten ja samojedikansojen kielten sekä kulttuurien siirtäminen tuleville sukupolville

Istunto jaettiin kolmeen alaryhmään. Osiossa 1.1 käsiteltiin seuraavat aiheet: kaksi- ja monikielisyys; kansojen suhde äidinkieleen, kielen arvostus ja status yhteiskunnassa, elvyttämisen keinoja; koulutustasot ja opetusmenetelmät, esiopetus, kieli perheessä. 1.2 käsiteltiin ammattilista koulutusta; koulutusta maaseutupaikkakunnilla. Istunnot kokoontuivat kahtena päivänä.

Istuntojen työskentelyyn osallistui molempina päivänä yli 200 kuuntelijaa. Alustuksia oli paljon ja kommentteja yleisöltä tuli runsaasti.

Istunnoissa 1.1 ja 1.2. esitetyt suositukset ovat:

- Oikeus äidinkieleen on ihmisen perusoikeus.
- Ensimmäiset kielelliset valinnat tehdään kotona varhaisen oppimisen vaiheessa. Nämä valinnat antavat suunnan äidinkielen perustaidon kehittymiselle ja kielten oppimiselle.
- Kielen oppiminen ja äidinkielen taidon kehittyminen edellyttävät kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus luo pohjaa kielelliselle kehittämiselle.
- Perusopetuksessa ratkaisevaa on opetuskieli. Kansainvälinen kokemus osoittaa, että tärkeintä on koulutus omalla kielellä, mikä mahdollistaa myös muiden kielten ja asioiden tuloksekkaan omaksumisen.
- Pohjoisilla alueilla on sovittava yhteen luontaiselinkeinot ja koulutus. Monikielisyyttä huomioiva opetus on kestävä kehityksen edellytys.
- Suomalais-ugrialaisten kielten käyttöä tulee laajentaa ammatilliseen koulutukseen sekä edistää eri seutujen välistä koulutusyhteistyötä myös tällä alueella.
- Kielellisiä valintoja tehdään myöhemmin myös aikuisiällä ja kieltä menettäneillä tulee olla halutessaan mahdollisuus palata kieliyhteisönsä.
- Kielen käyttöympäristöjä tulee laajentaa ja hyödyntää internetin ja sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia.
- On tärkeää löytää ja kehittää paikallisiin olosuhteisiin sopivimmat opetusmenetelmät ja oppimisympäristöt yhteistyössä paikallisen kulttuurin tuntevien tahojen kanssa. On myös huolehdittava vähemmistökielten opettajien jatkuvasta ja riittävästä, niin kieleen kuin pedagogiseen osaamiseen liittyvästä täydennyskoulutuksesta.
- Suomalais-ugrialaisten alueiden yliopistojen välisen yhteistyön avulla voidaan tukea korkeatasoisempaa kieleen ja koulutukseen liittyvää opettamista ja opiskelua.